

Lausunto esityksestä Kallaveden yhteistarkkailuohjelmaksi

Viranomaislautakunta 21.04.2026

242/11.01.00/2026

Valmistelija

ympäristönsuojelupäällikkö Matti Nousiainen, puh. 044 740 1422

Lupa- ja valvontavirastossa on vireillä Savo-Karjalan Ympäristötutkimus Oy:n laatiman 31.3.2026 päivätyn Kallaveden yhteistarkkailuohjelman hyväksyminen. Kyseessä on aiemman yhteistarkkailuohjelman (hyväksytty 3.6.2015) päivittäminen. Kallaveden yhteistarkkailua on toteutettu eri ohjelmia noudattaen vuodesta 1975 alkaen.

Tarkkailuohjelma sisältää tarkkailuvelvollisten Mondi Powerflute Oy:n, Kuopion Vesi Oy:n Lehtoniemen ja Vehmersalmen jätevedenpuhdistamojen, Fox Yard Oy:n sekä Kuopion Energia Oy:n Haapaniemen voimalaitoksen vesistövaikutusten tarkkailun. Aiempaan ohjelmaan nähden tehdyt muutokset koskevat pääasiassa Kuopion Energia Oy:n tarkkailua, jota on kertyneen tarkkailuaineiston perusteella päivitetty.

Lupa- ja valvontavirasto pyytää ohjelmaesityksestä Siilinjärven ympäristönsuojeluviranomaisen lausuntoa.

Ohjelman sisältöä

Ohjelmassa on esitetty havaintopaikat alueittain. Aluejako on esitetty alla olevassa kartassa. Siilinjärven kunnan aluetta sivuavat alueet A1 (Pohjois-Kallavesi) ja C0 (Nilsin reitti).

Kartta. Kallaveden jako osa-alueisiin

Kallaveden pohjoisosan havaintopaikat (Kallavesi 330 ja 333) sijoittuvat Sorsasalon lounaispään läheisyyteen ja Kallansilloille. Nilsin reitti

havaintopaikka (Jännevirta 1600) sijoittuu Jännevirtaan. Kallavesi 330 on runkoasema (R) ja Kallavesi 330 ja Jännevirta 1600 virtavesiasemia (V). Tarkkailunäytteet otetaan runko- ja virtavesiasemilta neljä kertaa vuodessa maaliskuu-, touko-, elo- ja lokakuussa. Lisäksi muilla alueilla on myös hapetusasemia, joilta näytteet otetaan maaliskuu- ja elokuussa. Kuopion Energia Oy:n havaintopaikoilta näytteet otetaan maaliskuussa.

Vesinäytteistä tutkitaan eri syvyyksiltä ohjelmassa esitetyt fysikaalis-kemialliset parametrit ja indikaattoribakteerit.

Klorofylli-a ja ravinnepitoisuudet tutkitaan ohjelmassa määritellyiltä asemilta neljä kertaa kesän aikana. Laaja biologinen tarkkailu (kasviplankton ja pohjaeläimet) suoritetaan joka kolmas vuosi.

Yhteistarkkailua on kehitetty pysyvää tarkkailua täydentävillä erillisselvityksillä, joiden avulla voidaan tarvittaessa keskittyä pistekuormituksen vaikutusten arvioinnin kannalta olennaisiin Kallaveden tilan erityiskysymyksiin. Lähtökohtana on ollut, että erillisselvitykset suoritetaan vuosittaisen tarkkailuohjelman tiivistämisestä säästyneillä resursseilla. Erillisselvitysten tarpeesta sovitaan vuosittain yhteisesti tarkkailuvelvollisten, viranomaisten sekä tarkkailun suorittajan kesken järjestettävässä yhteispalaverissa.

Tarkkailutulokset raportoidaan näytteenotokertojen jälkeen sekä vuosiyhteenvedona. Laajempi yhteenvedo laaditaan joka kolmas vuosi.

Yhteistarkkailuohjelmaesitys on esityslistan liitteenä.

Ympäristönsuojelupäällikön päätösehdotus

Siilinjärven viranomaislautakunta kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena toteaa yhteistarkkailuohjelmasta seuraavaa:

Kallaveden yhteistarkkailua on tehty ohjelman mukaisilla periaatteilla jo pitkän aikaa. Viranomaislautakunnalla ei ole huomauttamista ohjelman periaatteista; ohjelma on hyvin laadittu.

Yaran Siilinjärven kaivoksen ja tehtaiden kuormitusta tarkkaillaan Juurusveden ym. yhteistarkkailussa. Tarkkailussa on mukana mm. sulfaatti Yaralta tulevan kuormituksen vuoksi. Sulfaatin kuormitus Kuuslahteen on lisääntynyt viimeisen vuoden aikana, eikä näköpiirissä ole kuormituksen vähentymistä vaan pitkään jatkuva nykyinen tai nykyistä suurempi kuormitus. Kallavettä lähin havaintopaikka on Juurusvesi 8. Havaintopaikalla sulfaatin pitoisuudet ovat laskeneet Yaran purkupisteitä lähimmistä havaintopaikoista. Viranomaislautakunta esittää kuitenkin harkittavaksi, olisiko Juurusvedeltä Kallaveteen purkautuvan veden sulfaattipitoisuutta tarpeen seurata myös Kallaveden yhteistarkkailussa Jännevirran virtavesiasemalla Jännevirta 1600.

Päätös